

Svar på granskning av beställar- och utförarmodellen i Borås Stad

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att lämna yttrande enligt följande.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av beställar- utförarmodellen i Borås stad. Syftet med granskningen har varit att följa upp tidigare granskningar från 2014 och 2015 som berörde de tekniska verksamheterna respektive de administrativa tjänsterna samt hur beställar- utförarmodellen fungerar idag. Stadsrevisionen konstaterar att några större förbättringar inte har skett sedan de förra revisionsgranskningarna genomfördes samt att politiskt styrande dokument för beställar- utförarkonceptet saknas som vägledning för stadens beställande och utförande förvaltningar och bolag

Stadsrevisionen rekommenderar Kommunstyrelsen att ta initiativ till ett ärende i Kommunfullmäktige för att intentionen och syftet med beställar- utförarmodellen ska tydliggöras och dokumenteras

Vidare rekommenderar Stadsrevisionen beställarnämnder och styrelse att stödja Kommunstyrelsens arbete med utformning av riktlinjer för hur verksamheterna ska agera sina roller samt hur beställare- utförarmodellen ska tillämpas i verksamheterna.

Tekniska nämnden stödjer förslaget på att utreda Servicenämndens roll vid extraordinära händelser och tillgodose kommunens behov av beredskap.

För att befästa och tydliggöra beställar- utförarmodellen finns behov av att dokumentera beställare- utförarmodellen genom att ta fram övergripande styrdokument för att tydliggöra roller och ansvar. Tekniska nämnden anser inte att de övergripande riktlinjerna ska detaljstyra när extern respektive intern upphandling ska genomföras. Ansvaret för att avgöra upphandlingsförfarande ska åvila respektive upphandlande verksamhet.

Ärendet i sin helhet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av beställar- utförarmodellen i Borås stad. Syftet med granskningen har varit att följa upp tidigare granskningar från 2014 och 2015 som berörde de tekniska verksamheterna respektive de administrativa tjänsterna samt hur beställar- utförarmodellen fungerar idag.

Stadsrevisionen konstaterar att några större förbättringar inte har skett sedan de förra revisionsgranskningarna genomfördes samt att politiskt styrande dokument för beställar- utförarkonceptet saknas som vägledning för stadens beställande och utförande förvaltningar och bolag. Avsaknaden av styrande dokument kan enligt utförd granskning leda till att koncernnytta inte uppnås samt bristande transparens gentemot externa entreprenörer/utförare.

Avsaknaden av styrande dokument kring beställar- utförarmodellen om dess syfte samt avsaknad av uppdrag till berörda nämnder tolkas som att modellen inte existerar. Vid genomförda intervjuer med ledande tjänstemän vid Stadsledningskansliet, Servicekontorets ledning och de beställande verksamheter som berörs av granskningen anges att de agerar utifrån en beställar- utförarmodell. Stadsrevisionen konstaterar med hänsyn till de starka organisationskulturella signalerna att modellen existerar även om den idag inte lever upp till lagstiftningens intentioner.

Stadsrevisionen rekommenderar Kommunstyrelsen att ta initiativ till ett ärende i Kommunfullmäktige för att intentionen och syftet med beställar- utförarmodellen ska tydliggöras och dokumenteras. Kommunstyrelsen föreslås utarbeta styrdokument som klargör hur beställar- utförarmodellen ska tillämpas där roller och ansvar blir tydliga med koncernnyttan i fokus. Vidare ska utredas och förtydligas Servicenämndens roll vid extraordinära händelser samt nämndens förutsättningar att hålla krisberedskap.

Vidare rekommenderar Stadsrevisionen beställarnämnder och styrelse att stödja Kommunstyrelsens arbete med utformning av riktlinjer för hur verksamheterna ska agera sina roller samt hur beställare- utförarmodellen ska tillämpas i verksamheterna.

Tekniska nämnden anser att den organisationsförändring som genomfördes 1992 var en förutsättning för införande av beställar- utförarmodellen. Sedan dess har Gatunämnden/Tekniska nämnden agerat som en beställarnämnd.

Påståendet ”Tekniska förvaltningen – genomför upphandlingar för vissa områden men inte för alla. Till exempel tjänster i innerstan som förhandlingsupphandlas från Servicekontoret utan konkurrensutsättning” kräver ett förtydligande: Oavsett om upphandlingen sker via konkurrensupphandling (LOU) eller via förhandlingsupphandling direkt med Servicekontoret genomförs denna på samma sätt. En viktig förutsättning vid förhandlingsupphandling är att beställaren är kostnadsmedveten vilket har varit en del i beställar- utförarkonceptet för att erhålla marknadsmässiga priser även då upphandlingen inte görs i konkurrens. Upphandlingar av entreprenader i konkurrens görs även i innerstan vilket kan uppfattas på annat sätt enligt påståendet ovan.

För att uppnå koncernnytta sker en samordning vid utförande av entreprenader mellan beställarverksamheterna dels via remissförfarande dels via gemensamma planeringsmöten.

Tekniska nämnden stödjer förslaget på att utreda Servicenämndens roll vid extraordinära händelser och tillgodose kommunens behov av beredskap.

För att befästa och tydliggöra beställar- utförarmodellen finns behov av att dokumentera beställare- utförarmodellen genom att ta fram övergripande styrdokument för att tydliggöra roller och ansvar. Tekniska nämnden anser inte att de övergripande riktlinjerna ska detaljstyra när extern respektive intern upphandling ska genomföras. Ansvaret för att avgöra upphandlingsförfarande ska åvila respektive upphandlande verksamhet.

Beslutsunderlag

1. Granskning av beställar- och utförarmodellen i Borås Stad

Beslutet expedieras till

1. Stadsrevisionen, SRE.diarium@boras.se

Jan Idehed
Ordförande

Gunnar Isackson
Förvaltningschef